

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ
ТРГОВИНЕ И ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА**

**BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO VANJSKE
TRGOVINE I EKONOMSKIH ODNOSA**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FOREIGN TRADE AND
ECONOMIC RELATIONS**

VODIČ

**ZA SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA MINISTARSTVA VANJSKE
TRGOVINE I EKONOMSKIH ODNOSA**

Мусала 9, 71 000 Сарајево, тел: +387 33 220 093 факс: +387 33 220 091

Musala 9, 71 000 Sarajevo, tel: + 387 33 445 911 faks: +387 33 445 911

Musala 9, 71 000 Sarajevo, tel. + 387 33 208 100 faks: + 387 33 208 102

www.mvteo.gov.ba

1. UVOD

Vodič za slobodan pristup informacijama iz nadležnosti Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa (MVTEO), sačinjen je u cilju omogućavanja jednostavnog i kvalitetnog korištenja prava na slobodan pristup informacijama. Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini – ZOSPI (“Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, br. 28/2000, 45/06 i 102/09) predviđa kao obavezu svake javne institucije na koju se odnosi sačinjavanje vodiča u cilju olakšavanja primjene prava na pristup informacijama.

Ovaj vodič sadrži sljedeće:

- Definiciju informacije u skladu s ZOSPI
- Upute za izradu i podnošenje zahtjeva za slobodan pristup informacijama;
- Zakonsku proceduru za pristup informacijama;
- Izuzetke od primjene ZOSPI;
- Zakonsku proceduru u slučaju kad je zahtjev za pristup informacijama uskraćen;
- Informaciju o troškovima umnožavanja, prilikom pristupa informacijama.

2. INFORMACIJA

ZOSPI definira informaciju kao “svaki materijal kojim se prenose činjenice, mišljenja, podaci ili bilo koji drugi sadržaj, uključujući svaki preslik ili njegov dio, bez obzira na oblik ili karakteristike, kao i na to kada je sačinjena i kako je klasificirana”.

ZOSPI utvrđuje da su informacije u posjedu javnih organa javno dobro i kao takve u najvećoj mogućoj mjeri dostupne svima. Sam Zakon treba se tumačiti na način da se olakša i promovira objavljivanje informacija koje su u posjedu javnih organa.

Lična informacija je svaka informacija koja se odnosi na fizičko lice koje se može direktno ili indirektno identificirati činjenicama kao što su, ali nije ograničeno na identifikacijski broj ili fizički, mentalni, ekonomski, etnički, vjerski, kulturni ili socijalni identitet tog lica.

3. PRAVO NA PRISTUP INFORMACIJAMA

Prema zakonu svako fizičko i pravno lice ima pravo na pristup informacijama. Fizička i pravna lica nisu dužna navoditi razloge i dokazivati svoj interes prilikom podnošenja zahtjeva za pristup informacijama ili u toku postupka ostvarivanja prava na pristup informacijama.

4. POSTUPAK PODNOŠENJA ZAHTJEVA INFORMACIJAMA

1. Zahtjevi za pristup informacijama se podnose onom javnom organu za koji podnositelj zahtjeva smatra da ima nadležnost.

2. Zahtjev za pristup informaciji mora:

a) biti u pisanoj formi, napisan na jednom od zvaničnih jezika Bosne i Hercegovine;

b) sadržavati dovoljno podataka o prirodi i/ili sadržaju informacija, kako bi se omogućilo da javni organ provede redovne aktivnosti u cilju pronalaženja zahtijevanih informacija;

c) uključiti ime podnositelja zahtjeva, kao i adresu podnositelja zahtjeva.

3. Zahtjev za pristup ličnoj informaciji mora, pored gore navedenih uslova (da je sačinjen na jednom od jezika u BiH, u pisanoj formi i da sadrži dovoljno informacija o prirodi i sadržaju informacije koja se traži, te ime i adresu podnositelja zahtjeva) biti sačinjen samo od strane fizičkog lica na kojeg se isti odnosi, ili od strane zakonskog zastupnika podnositelja zahtjeva ili od lica kojeg je podnositelj zahtjeva ovlastio u pisanoj formi za pristup informaciji. Ako je zahtjev sačinjen od strane lica na koje se odnosi, ovo lice će potpisati zahtjev i pokazati svoj zakonom utvrđen lični dokument sa fotografijom. Ako je zahtjev sačinjen od strane zakonskog zastupnika podnositelja zahtjeva ili lica koje je ovlašteno za pristup informaciji, to lice će potpisati zahtjev, pokazati svoj zakonom utvrđen lični dokument sa fotografijom, dokaz o zakonskom zastupanju ili punomoć, kao i kopiju zakonom utvrđenog ličnog dokumenta podnositelja zahtjeva.

5. POSTUPANJE MVTEO PO ZAPRIMANJU ZAHTJEVA

Kada zaprimi zahtjev za pristup informaciji MVTEO poduzima sve potrebne mjere da prikupi zahtijevane informacije, i razmotri sve činjenice i okolnosti koje su značajne za obradu zahtjeva.

Ako se odobri pristup informaciji, bilo djelimičnoj ili cijeloj, MVTEO o tome obavještava podnositelja zahtjeva.

Rješenjem se:

a) obavještava podnositelj zahtjeva o mogućnosti ličnog pristupa informacijama u prostorijama nadležnog javnog organa; i/ili

b) obavještava podnositelj zahtjeva o mogućnosti umnožavanja, troškovima umnožavanja, te da se umnožavanje podnositelju zahtjeva osigurava nakon izvršene uplate. Kada je umnožavanje informacije veoma složeno ili dugotrajno, umnožavanje se osigurava podnositelju zahtjeva u vrijeme koje je prihvatljivo i za podnositelja zahtjeva i za nadležni javni organ; ili

Мусала 9, 71 000 Сарајево, тел: +387 33 220 093 факс: +387 33 220 091

Musala 9, 71 000 Sarajevo, tel: + 387 33 445 911 faks: +387 33 445 911

Musala 9, 71 000 Sarajevo, tel. + 387 33 208 100 faks: + 387 33 208 102

www.mvteo.gov.ba

c) prilaže kopija tražene informacije kada se ista osigurava besplatno.

Ako se odbije pristup informaciji, bilo djelimičnoj ili cijeloj, MVTEO o tome obavještava podnosioca zahtjeva.

Rješenjem se:

a) navodi zakonski osnov za status izuzeća informacije, uz navode članova zakona na koje se poziva, kao i sva materijalna pitanja koja su važna za odluku, uključujući uzimanje u obzir javnoga interesa; i

b) obavještava podnosioca zahtjeva o pravu podnošenja žalbe određenom organu, uključujući neophodne podatke za kontaktiranje takvog organa, krajnji rok za podnošenje žalbe, kao i troškove podnošenja žalbe. Ova obavijest upućuje podnosioca zahtjeva na pravo da se obrati ombudsmenu i sadrži neophodne podatke za kontaktiranje s ovim uredom.

Pomenuta rješenja MVTEO će dostaviti podnosiocu zahtjeva što je prije moguće, a najkasnije 15 dana od dana zaprimanja zahtjeva.

6. POSTUPANJE MVTEO U SLUČAJU NEPRECIZNOG ZAHTJEVA I NENADLEŽNOSTI

Ako MVTEO nije u mogućnosti da udovolji zahtjevu za pristup informacijama zbog neprecizno navedenog zahtjeva ono će:

a) najkasnije u roku osam dana od dana zaprimanja zahtjeva, pismeno obavijestiti podnosioca zahtjeva kada je takvo obavještavanje moguće, da zahtjev ne može biti obrađen iz navedenog razloga;

b) ovaj dopis će obavijestiti podnosioca o mogućnosti podnošenja žalbe određenom organu kome žalba treba biti upućena, uključujući neophodne podatke za kontaktiranje takvog organa, kao i troškove podnošenja žalbe;

c) dopisom će također podnositelj zahtjeva biti obaviješten o pravu obraćanja ombudsmenu, a sadržavat će i sve neophodne informacije za kontaktiranje;

d) obavijest javnog organa će također sadržavati sva specifična pitanja koja mogu razjasniti zahtjev, kao i kopiju ovog Vodiča. Ovim dopisom podnositelj zahtjeva će biti obaviješten da će se preinačeni zahtjev tretirati kao novi zahtjev.

Ako MVTEO nije nadležni javni organ ono će:

a) najkasnije u roku osam dana od dana zaprimanja zahtjeva, proslijediti zahtjev nadležnom javnom organu i dopisom o tome obavijestiti podnosioca zahtjeva.

b) zahtjev se ne prosljeđuje ako se u navedenom vremenskom periodu utvrdi da je tražena informacija pod kontrolom javnog organa koji je zaprimio zahtjev odnosno MVTEO, a nadležni javni organ, nakon što je obaviješten o pojedinostima ovog zahtjeva, nema prigovora da javni organ koji je zaprimio zahtjev obradi takav zahtjev. Javni organ koji je zaprimio zahtjev smatra se nadležnim javnim organom i obrađuje zahtjev.

7. IZUZETCI OD SLOBODNOG PRISTUPA INFORMACIJAMA

ZOSPI predviđa tri vrste izuzetaka od slobodnog pristupa informacijama, i to:

a) Izuzeci u vezi sa funkcijama javnih organa, kada objavljivanje informacije može nanijeti štetu javnim organima, a kada je u pitanju: vanjska politika, interesi odbrane i sigurnosti, kao i zaštita javne sigurnosti; interesi monetarne politike; sprječavanje kriminala i svako otkrivanje kriminala; zaštita procesa donošenja odluke od strane javnog organa u davanju mišljenja, savjeta ili preporuka od strane javnog organa, zaposlene osobe u javnom organu, ili svake osobe koja vrši aktivnosti za ili u ime javnog organa, a ne obuhvata činjenične, statističke, naučne ili tehničke informacije.

b) Izuzetak u vezi s povjerljivim komercijalnim informacijama. Kada nadležni javni organ opravdano utvrdi da zahtjev za pristup informacijama uključuje povjerljive komercijalne interese treće strane, MVTEO će dopisom po hitnom postupku obavijestiti treću stranu o pojedinostima zahtjeva. U dopisu se informira treća strana o neposrednom objavljivanju informacija, ukoliko treća strana, u roku od 15 dana od zaprimanja tog dopisa, ne odgovori u pisanoj formi da takve informacije smatra povjerljivim i navede razloge za štetu koja bi proistekla iz objavljivanja informacija. Nakon zaprimanja takvog odgovora, MVTEO će utvrditi izuzetak.

c) Izuzetak kod zaštite privatnosti. Nadležni javni organ će utvrditi izuzetak kada opravdano utvrdi da tražene informacije uključuju lične interese koje se odnose na privatnost trećeg lica.

U vezi sa navedenim izuzecima MVTEO će u svakom pojedinačnom slučaju utvrđivati postojanje osnova za primjenu nekog od navedenih izuzetaka.

8. POSTUPAK UTVRĐIVANJA JAVNOG INTERESA

Bez obzira na utvrđeni izuzetak od primjene prava na pristup informacijama, MVTEO će objaviti traženu informaciju ukoliko je to opravdano javnim interesom. Stoga, će MVTEO prilikom utvrđivanja javnog interesa uzeti u obzir svaku štetu i svaku korist koje mogu proizaći iz objavljivanja informacije, posebno uzimajući u obzir da li objavljivanjem informacije može biti spriječeno ili otkriveno kršenje zakona, zloupotrebe službenog položaja, neovlašteno korištenje javnih fondova, opasnost po zdravlje ili okolinu ili sigurnost pojedinaca.

9. TROŠKOVI PRISTUPA INFORMACIJAMA

MVTEO ne naplaćuje naknade ili takse za podnošenje zahtjeva ili za pisane obavijesti u vezi sa pristupom informacijama. MVTEO jedino naplaćuje troškove umnožavanja i to za prvih 10 stranica standardne veličine se ne naplaćuje, dok se za svaku sljedeću stranicu naplaćuje po 0, 50, odnosno 10 KM po disketi/CD-u ukoliko se radi o informacijama u elektronskoj formi.

10. POSTUPAK U SLUČAJU KADA PRISTUP INFORMACIJAMA NIJE ODOBREN

U slučaju kada MVTEO ne odobri pristup informacijama, bilo djelimično, bilo u potpunosti, o tome će obavijestiti podnosioca u roku od 15 dana po zaprimanju zahtjeva. MVTEO je dužan navesti razloge za odbijanje pristupa informacijama, sva činjenične osnove važne za odluku, te pouku o pravnom lijeku.

U tom slučaju možete:

- a) pokrenuti upravni spor, podnošenjem tužbe u roku od 30 dana, pred nadležnim sudom;
- b) obratiti se instituciji Ombudsmena za ljudska prava BiH (tel: 051 303 992, Ul. Ravnogorska 18, Banja Luka, e-mail: bl.ombudsmen@ombudsmen.gov.ba);
- c) podnijeti prekršajnu prijavu, nadležnom sudu za prekršaje.

U slučaju kada MVTEO ne postupi po zahtjevu za pristup informacijama (tzv. šutnja administracija) u zakonom predviđenom roku, podnositelj zahtjeva također može iskoristiti navedene pravne lijekove.

Prilikom korištenja navedenih pravnih lijekova neophodno je obratiti pažnju na rokove, čijim propuštanjem se može izgubiti pravo na pomenute pravne lijekove.